ชื่อเรื่อง การสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา ในตำบลแม่ทา กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวอัจฉรา มลิวงค์

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์

ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย พัฒนพงศา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "การสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม ของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา ในตำบลแม่ทา กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non- participant observation) โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1) ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการสื่อสารของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการสื่อสารของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา และ 3) ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการสื่อสารของเกษตรกรในเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา

จากการวิจัยพบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมในการสื่อสารของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทาในการประชุมเครือข่ายฯ ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมในการสื่อสารแบบทางอ้อม (indirect participation) โดยแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของเครือข่ายฯ หากเป็นการประชุมใหญ่เครือข่ายฯ พบว่าเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมในการสื่อสารแบบโดยตรง (direct participation) โดยสมาชิกทุกคนของเครือข่ายฯ เข้าร่วมประชุม

ทางด้านระดับการมีส่วนร่วมในการสื่อสารของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา จากการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก หรือในฐานะ ผู้ส่ง ผู้ผลิต ผู้ร่วมผลิต หรือผู้ร่วมแสดง

และพบอีกว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมของเกษตรกรเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทานั้น ได้แก่ บรรยากาศในการประชุม ลักษณะการสื่อสาร และช่องทางการสื่อสารที่คุ้นเคย อีกทั้งพบว่าสมาชิกเครือข่ายฯ มีส่วนร่วมในการสื่อสารน้อยลงเมื่อระดับการมีส่วนร่วมในการสื่อสารอยู่ในระดับ ผู้วางแผน หรือผู้กำหนดนโยบาย โดยเฉพาะในเรื่องของการร่วมกำหนดวาระการประชุม

ด้านการพัฒนาเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการสื่อสารของเกษตรกรในเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา ได้แก่ การร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของเครือข่ายฯ, การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯ โดยเป็นรูปแบบการการมีส่วนร่วมทางการสื่อสารแบบโดยตรง (direct participation) ส่วนการสร้างและพัฒนาแผนปฏิบัติของเครือข่ายฯ และการพัฒนาทรัพยากรและแหล่งทุนของเครือข่ายฯ นั้นเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการสื่อสารแบบทางอ้อม (indirect participation)

ผู้วิจัยได้เสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ให้เครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา สร้างบรรยากาศในการประชุมให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการสื่อสารมากขึ้นโดยการนั่งกับพื้นในการประชุม และเปิดโอกาสให้สมาชิกเครือข่ายฯ มีโอกาสในการร่วมกำหนดวาระการประชุมของเครือข่ายฯ รวมถึงเสนอแนะแก่กลุ่มองค์กรหรือเครือข่ายเกษตรอื่น ๆ ในการนำเอาการตรวจสอบมาตรฐานไปใช้ในการสร้างมาตรฐานของกลุ่ม หรือเครือข่ายฯ และวิธีการจัดการประชุมเครือข่ายเกษตรยั่งยืนแม่ทา มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร อีกทั้งเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของภาครัฐให้ศึกษาถึงลักษณะการรวมกลุ่มของเกษตรกร ประเด็นที่เกษตรกรสนใจ รับฟังความเห็นของเกษตรกร จัดการพูดคุยกับเกษตรกรให้เป็นกันเอง เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจเกษตรกร สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรมากขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปนั้น ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร และศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการสื่อสารโดยการทำวิจัยแบบปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (participatory action research) เพื่อให้นักวิจัยได้ร่วมคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชน กลุ่ม หรือ เครือข่ายอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการสื่อสารต่อไป

Titel	Participatory Communication of Farmers in Mae Ta Sustainable Agriculture Network in Mae Ta Subdistrict, Mae On District, Chiang Mai
Auther	Miss Atchara Malivong
Degree of	Master of Art in Communications
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr.Narinchai Pattanapongsa

ABSTRACT

This research is the qualitative research which the data was collected by in-depth interview and the non-participant observation. The objectives in this research were : 1) to study the pattern of participatory communication of farmers in Mae Ta sustainable agriculture network in Mae Ta; 2) to study the level of participatory communication of farmers in Mae Ta sustainable agriculture network in Mae Ta; and 3) to study the network of Mae Ta sustainable agriculture that comes from the participatory communication of farmers in Mae Ta sustainable agriculture network in Mae Ta.

The study found that most of the participatory communication of farmers in Mae Ta sustainable agriculture network in Mae Ta in the network meeting was the indirect participation pattern which each group sent the representatives to attend the network monthly meeting; if it is the general network meeting. It was found that it was the direct participation which every network member attended the meeting.

The level of participatory communication of farmers in Mae Ta sustainable agriculture network in Mae Ta from this research found that the farmers in the network participated at high level or participated as the sender, the producers, the coproducer or the performance.

Other factors that support the participatory communication of farmers in Mae Ta sustainable agriculture network in Mae Ta was the meeting atmosphere, the characteristics of communication and the ways of the familiar communication. It was also found that the network members' participatory communication increased when the participatory communication was at

the level of the planners or the policy maker particularly in the point of participation in listing the meeting agendas.

It was found that the development of the network of Mae Ta sustainable agriculture that comes from the participatory communication of farmers were the participation of determining the network purposes, setting network goals and objectives in direct participation form. For creating and developing operation plans of the network and the resources development and the investment resources of network were in indirect participation form.

The researcher suggested to Mae Ta sustainable agriculture network to build the good atmosphere in the meeting for supporting more cooperation in the communication by sitting on the floor and let the network members to take a chance to determine the meeting agendas. They also suggested other organizations and agriculture networks to use the standard checking in standard establishing of their groups or their networks and use the method of Mae Ta Sustainable Agriculture network meeting to apply for establishing the cooperation in communication. And they also suggested the agricultural extension officers to study characteristics of agriculturists' assembly and the topic of farmer's interests, to accept of farmers' opinions and to manage the informal discussion in order that the government officers could understand the farmers better and can use these to be a guide for developing agriculture according to the needs of the farmers. The further research should study the factors concerning to the cooperation in communication and study its development by using participatory action research in order that researcher could have a brainstorming, exchange experience with other communities, groups or networks and to know the way of participatory communication development.